

REIS BARCELONA EN CATALONIË MET VERENIGING VRIENDEN VAN HET GEMEENTEMUSEUM HELMOND. VAN 26 APRIL TOT EN MET 3 MEI 2003.

Zaterdag 26 april 2003

Vroeg op, want de bus zou om 07.00 uur bij Vlisco vertrekken en vanwege de organisatie moesten wij er nog wat eerder zijn ook. Toen we om kwart voor zeven bij Vlisco aankwamen, stond de bus er al, wat erg prettig was, want zo hoefde de bagage niet allemaal tegelijk te worden ingeladen.

Even vóór zevenen kwam Siem nog om ons uit te zwaaien.

Op de afgesproken tijd zat iedereen in de bus behalve Anne, maar tien over zeven konden we toch met haar vertrekken. Er zat weinig verkeer op de weg en zo waren we al kwart voor negen op Zaventem en liepen we in karavaan naar de incheckbalie. Even na negen uur konden we alle 38 al inchecken. Dat ging erg vlot, dank zij de goede service van Virgin Express, die zelfs bereid was voor mij te controleren of daadwerkelijk iedereen had ingecheckt.

Tijd voor koffie dus. Daarna hebben we bij de gate met onze medereizigers zitten praten. Het vliegtuig vertrok en landde precies op tijd, zodat we kwart over twee in Barcelona waren. Jammer dat we zolang op de koffers moesten wachten, maar ja, iets moet er altijd misgaan.

Toen we alle bagage hadden, ontmoetten we onze reisleidster Clara, 'n potige dame, beslist niet voor een kleintje vervaard; iemand ook die meteen liet blijken niet met zich te laten spotten, maar die als officieel erkende gids, prima van alles op de hoogte was en is.

We maakten een kennismakingsrondrit door Barcelona. Clara gaf ons uitleg over de typische manier van begraven in Barcelona, toen we langs het grote kerkhof kwamen. We reden verder via het standbeeld van Columbus, langs het Casa Milà en andere Gaudí-gebouwen. In de buurt van de Sagrada Familia werd de bus door een haastige personenauto aangereden. Clara toonde haar improvisatietalent, door van het oponthoud gebruik te maken om met ons naar de kerk van de Sagrada Familia te gaan en ons de architectuur van het exterieur te verklaren. Zij vestigde onze aandacht op vele details.

Daarna gingen we terug naar de bus om naar het typische Hospital de San Pau te gaan.

Dit door Domenech i Montaner in 1902-1903 gebouwde ziekenhuis, met vrijstaande paviljoenen, is door ondergrondse gangen met elkaar verbonden. De kleurrijke keramiek en mozaïek, het beeldhouwwerk en de schilderijen zijn het resultaat van het samengaan van kunstnijverheid en kunst. Erg mooi en interessant.

Nadat we ongeveer een half uur tussen de paviljoens hadden rondgelopen, stapten we weer in de bus om naar Calella te gaan, waar bij het inchecken in Hotel Marblau, de gebruikelijke drukte was.

Meteen met Clara het weekprogramma doorgesproken. Zij kon zich daar wel in vinden, op enkele kleine opmerkingen na. Sjef en Gerda Rijken waren zo vriendelijk geweest voor ons twee plaatsen aan hun tafel vrij te houden. Na het avondeten gezellig geborreld met verschillende reisgenoten.

Zondag 27 april 2003

Na een goed ontbijt, zaten we om kwart voor negen in de bus met bestemming Barcelona. We reden gedeeltelijk langs de kust, wat af en toe mooie vergezichten opleverde, zeker toen ze door Clara van commentaar werden voorzien.

Op de Plaça de Catalunya werden we bij El Corte Ingles afgezet.

Aan het begin van onze rondwandeling door de Barí Gotic werden we eerst verrast door een verbaal gevecht in het Spaans tussen Clara en de administratie van het Palau de la Musica. Het resultaat was dat we 's middags om half vier terecht konden voor een rondleiding in het Spaans, wat een spontaan applaus uitlokte.

Daarna begon de wandeling door dit oude deel van Barcelona met zijn nauwe straatjes.

We kwamen op een binnenplaatsje bij de kerk van St. Anna, waar een peperboompje voor stond. Dit is een van de oudste kerken van Barcelona. Vervolgens liepen we naar een van de drie gotische kerken van Barcelona, de St. Maria del Pi (Maria van de Pijnboom), een mooie gotische hallenkerk, met de bouw waarvan in 1322 werd begonnen. De kerk heeft een prachtig roosvenster.

Op het gezellige pleintje voor de kerk hebben we koffie gedronken. Op dit pleintje boden kunstenaars hun werk te koop aan en probeerden zangers en muzikanten de terrasbezoekers bezig te houden.

Na gelaafd te zijn, gingen we verder door de Carrer de la Boqueria, waar de grotsiers in bijouterieën (Busteria al Major) gehuisvest zijn. Voorts naar de Carrer d'Avignyo, waar Picasso in zijn jeugd heeft gewoond en misschien wel door drie hoertjes geïnspireerd is voor zijn 'Desmoiselles d'Avignon'. Dan door het middeleeuwse joodse getto, de Carrer del Call, naar de Plaça del Rei, waar Columbus zijn ei kwijt kon. Tenslotte kregen we bij de kloostertuin van de kathedraal de laatste uitleg over gotiek en over de kathedraal. De groep kon toen de kathedraal van S. Eulalia gaan bezichtigen en naar het Sardana-dansen op het plein voor de kerk gaan kijken, terwijl Clara en ik naar het Palau de la Musica gingen, om de tickets voor 's middags te kopen. Daarna, voor de goede verstandhouding, met Clara geluncht in bar H3 - 1er Centenario, vlak in de buurt van het Palau.

Rond drie uur troffen we elkaar weer bij de kathedraal, en liepen we gezamenlijk naar het Palau de la Musica, voor de bezichtiging. Een schitterend muziekpaleis in modernistische (Art-Deco) stijl, van de architect Lluís Domènech i Montaner, gebouwd tussen 1905 en 1908. Dit paleis is rijk versierd met glas, glas in lood, keramiek, lampen en beeldhouwwerken. Lluís Bru legde de mozaïeken in, Francesc Modolell tekende voor de architectonische sculpturen en Pau Gargallo zorgde voor het prachtige beeldhouwwerk tussen de zaal en het toneel.

We boften, want Boris, een Russische concertpianist oefende in de zaal voor het concert, dat hij daar 's avonds ging geven en zo konden wij van zijn prachtige pianospel genieten.

Na ons bezoek aan deze spectaculaire muziektempel reden we terug naar Calella, waar we om 6 uur arriveerden.

's Avonds gezellig gegeten en naderhand het wel erg luide, aerobicachtige Flamenco-concert bijgewoond en zelfs gedanst. Leuke ambiance.

Prachtige dag met een gezellig slot.

Maandag 28 april 2003

Vandaag was onze eerste bestemming het Casa Mila van Gaudí, ook wel La Pedrera genoemd. Voordat we binnen konden, moesten we eerst de nodige bureaucratische formaliteiten vervullen en moesten Clara en ik een geuniformeerde juffrouw er van overtuigen, dat Nederland wel degelijk tot de Europese Gemeenschap behoort.

Anders hadden we geen korting voor 65-plussers gekregen.

In dit huis konden we de bovenverdieping bekijken en konden we ook op het dak met zijn krans van beelden, welke beelden als als schoorsteen dienen. Interessant vond ik de gotisch aandoende bogen van baksteen op de zolderverdieping en in het appartement de door Gaudí ontworpen meubels enz. De uitleg kregen we door middel van een audioguide.

Daarna gingen we opnieuw naar de Sagrada Familia, die ieder op eigen gelegenheid van buiten en/of van binnen kon bezoeken. Wij lunchten met een veertiental reisgenoten op het terras van Cafeteria-Cerveceria Brasilia aan de Avenida Diagonal. Het eten was prima, de bediening echter niet al te snugger en veel te traag met de rekening, waardoor enkelen te laat bij de bus kwamen.

Na de lunch was het tijd om met de bus naar het Parc Guëll van Gaudí te gaan. De bus stopte boven, zodat de wandeling met uitleg van Clara minder zwaar was dan vijf jaar geleden, toen we beneden begonnen. Typisch hoe Gaudí zijn palmbomen in steen uithakte.

Guëll was een mecenas van Gaudí en had hem eigenlijk opgedragen een uit zestig paviljoens bestaand dorp te bouwen, maar ook hier is het bij het begin gebleven.

De twee paviljoens die wel gereed zijn gekomen en de ingang van het terrein met twee huisjes, geven een aardig idee van de opzet. Ook de zuilenpartij is indrukwekkend.

Het huis dat in het park staat, is als museum ingericht en dit hebben we als zodanig bezocht.

Vermoeid maar voldaan gingen we daarna richting Calella. Onderweg werd nog kort gestopt bij het smeedijzeren hek, dat de inspiratie was geweest voor de pinkring van Clara.

's Avonds na het avondeten weer gezellig samen geborreld.

Dinsdag 29 april 2003

Clara begon haar verhaal vandaag met te zeggen, dat ze graag zong en nog een liedje kende, dat niemand anders kent. Als voorproefje zong ze een reclameliedje over Persil van Louis Davids.

Ons eerste doel was Girona. We kwamen bij de rivier Fordera, die zorgt voor de watervoorziening van de hele streek. Er is daar een rijke plantengroei, het hele jaar door teelt men groente en aardbeien. Langs de oevers van de Fordera groeit veel riet, dat gebruikt wordt om bonen- en tomatenplanten op te binden.

Ook groeien er langs deze oude weg van Madrid naar Frankrijk (de N.2) veel kurkeiken. Spanje levert 70% van de kurkproductie van de wereld.

De boeren planten espen, welke bomen ze na 25 jaar of zo, kunnen verkopen als bruidsschat voor de kinderen.

Eukaliptusbomen mogen niet meer nieuw worden aangeplant, omdat ze de watervoorziening ontregelen voor andere planten. Ze gebruiken per boom ongeveer 1000 liter water per dag.

De provincie Girona is het vruchtbaarste gebied van Spanje en men zegt, dat Girona de driemaal onsterfelijke stad is.

Op een kwartier afstand van de stad ligt het dorp Quart, dat zijn naam dankt aan het feit, dat het vroeger een kwartier te paard van Girona verwijderd lag.

Een van de rivieren in Girona is de Ter, waarvan de naam door kruiswoordraadsels bekend is.

In Girona dronken we eerst koffie op de Rambla de la Llibertat, om daarna aan de stadswandeling te beginnen. Het meest spectaculaire en authentieke beeld van Girona is het gezicht op de huizen langs de rivier Onyar. Deze huizen dateren uit de late middeleeuwen of later. De wandeling ging door "El Call", ook wel het joodse kwartier genoemd ('El Barri Jueu'). In de middeleeuwen waren hier de joden gehuisvest. Bij de kathedraal ligt het Placeta de l'Institut Vell, waarin het kunsthistorisch museum is gevestigd.

Met de bouw van de kathedraal, die verschillende stijlen heeft, werd in de Romaanse periode werd begonnen. Uit die tijd dateren nog de kloostergang en een deel van de toren. In de 15e eeuw, de gotische periode, werd een enkelvoudig schip gebouwd, zonder pilaren, exact berekend hoe hoog de kerk kon worden, zonder in te storten. Na de kerk hebben we de schatkamer bezocht met het beroemde 12e eeuwse wandtapijt 'de schepping' voorstellend en met een rijke collectie aan middeleeuws goud- en zilverwerk en andere "devotionalia".

Om alle rijke indrukken van Girona te laten bezinken, reden we naar Banyoles, waar een boot voor ons klaar lag, om een tocht te maken over het Llac de Banyoles. Dit is een kratermeer, dat voor de drinkwatervoorziening zorgt.

Op de boot verorberden we de meegebrachte lunch en daarna ging het naar Figueres, voor een bezoek aan het Dalí-museum, waar veel opmerkelijke kunst van Salvador Dalí is samengebracht. Er valt ook nog kunst te bewonderen door de besnorde meester verzameld, o.a. van El Greco, Maria Fortuny, Modest Urgell, Marcel Duchamp e.a.

Alvorens met de bus de terugreis te aanvaarden, zochten de meesten van ons nog even verpozing op het terras van T. Vacuno S.L. aan de Calle Magre.

Tijdens de terugreis werden we opnieuw verrast door het zangtalent van Clara, die een oud lied zong over 'de slag bij Waterloo' en daarna nog vele andere liederen, al dan niet ondersteund door een koor van Vrienden.

Woensdag 30 april 2003 - Koninginnedag

Allemaal uitgedost met een oranje strikje en Clara zelfs in oranje blouse, gingen we op weg naar Barcelona voor een bezoek aan de Montjuïc.

Bij het binnenrijden van Barcelona kwamen we langs de FERIA d'Abril de Sevilla, langs de olympische wijk, de botanische tuin en langs de Triomfboog bij het Parque de la Ciudadela, gebouwd t.g.v. de internationale tentoonstelling van 1888.

Omdat velen er zondag niet toe gekomen waren La Rambla te bezoeken, kregen we vooraf nog een half uurtje vrij om naar deze beroemde winkelstraat te gaan. Velen wisten niet van het bestaan van de overdekte markt in modernistische stijl, "de Boqueria", met zijn talloze groente- en fruitstalletjes, waar het fruit als een plaatje gerangschikt is en de snijbonen zelfs stuk voor stuk liggen opgestapeld. Verder zijn er veel vlees- en viskraampjes. Vooral het assortiment vis is indrukwekkend; wat een verscheidenheid! Zo te zien heeft men hier de kluit minder belazerd dan bij ons, met het omrekenen in Euro's. Vermeldenswaard zijn ook de kraampjes met kleurrijke pepers en specerijen.

Op de Montjuïc aangekomen, zijn we eerst naar het Palau Nacional gegaan, naar het Museu Nacional d'Art de Catalunya. Dit paleis is gebouwd naar aanleiding van de

Internationale Tentoonstelling van 1929. Omdat het oorspronkelijk als tijdelijk gebouw werd gezien, heeft men er achteraf nog funderingen onder gemaakt, om het een permanent karakter te kunnen geven.

De groep moest, ondanks de tijdige reservering, in tweeën worden gesplitst. Met mijn groep moesten we bij de gotische kunstcollectie beginnen. Ton van Druenen, ter plekke gepromoveerd tot groepsleider, ging met de andere groep naar de Romaanse afdeling.

Na drie kwartier konden we dan wisselen.

Beide afdelingen hebben een grote collectie kunst en bij de Romaanse afdeling had men zelfs de echtheid zoveel mogelijk trachten te benaderen, door kerken, abscissen en kapellen na te bouwen en hierin de kunst onder te brengen, zoals ze in de oorspronkelijke omgeving was aangetroffen. Gelukkig had Clara ons vooraf duidelijk uitgelegd, hoe muurschilderingen worden overgebracht.

Een fantastisch mooi museum! De lunch gebruikten we in het restaurant van de Fundació Miró, waar we voor 15.00 uur een rondleiding per audioguide hadden gereserveerd. Omdat ik het moederapparaat kreeg en de rest daardoor te horen kreeg wat ik indrukte, was de aandacht niet voor iedereen vanzelfsprekend. Miró is kunst waar je van houdt, of waar je niets aan vindt, maar toch kennis van moet nemen, als je in Barcelona bent.

Na ruim een uur in dit museum te hebben doorgebracht, vertrokken we weer met de bus.

Het gebouw van de Miró-stichting is van Lluís Sert, uit de jaren zeventig van de vorige eeuw.

Van Miró gingen we verder de Montjuïc op, om bij het Sardana-monument te genieten van het fraaie uitzicht over de stad. Daarna gingen we naar Calella terug. In het hotel aangekomen, werd er een grote kring gemaakt in de bar, om op de gezondheid van Hare Majesteit te toosten met oranjebitter, die we van thuis hadden meegebracht. Gezamenlijk werd uit volle borst het Wilhelmus gezongen. Met de tekst van 'Wilt heden nu treden' hadden de meesten meer moeite.

Hierdoor werd een amicale stemming bereikt, die zich bij het avondeten en het gezellig samenzijn daarna, voortzette.

Donderdag 1 mei 2003

Nationale feestdag in Spanje, waardoor net niet druk was op de weg. Dat kwam ons erg goed van pas, op onze excursie naar Vic en Ripoll.

Onderweg naar Ripoll vertelde Clara ons net nodige aan wetenswaardigheden. We kwamen langs de Sierra de Montsénny, een gebergte dat ook wel de 'longen van Barcelona' wordt genoemd, omdat het de stad van de nodige zuurstof voorziet.

In Hostalric wordt in de stadsmuren gewoond.

De streek is een natuurreservaat, voor slechts 8% in handen van de Spaanse staat en voor 92% eigendom van particulieren of gemeente.

Vroeger zaten, volgens Clara, in Spanje wolven en beren. In 1920 zijn de laatste tussen Vic en Ripoll geschoten. Intussen probeert men de berenstand weer op peil te krijgen.

Viladrau is het plaatsje waar een dochter van de Spaanse koning verkering kreeg en waar de inwoners, die daarvan op de hoogte waren, geen ruchtbaarheid aan gaven om het jonge paar de kans te geven elkaar beter te leren kennen, zonder dat ze door de media op de hielen werden gezeten.

Espinelves is een mooi dorpje met een Romaans kerkje.

Vic, was een Romeinse plaats en handelscentrum. Het ligt op een hoogvlakte met lavaheuveltjes van gasbellen die na een vulkanische uitbarsting niet ontploft zijn. Het is een conservatieve stad, erg katholiek en rechts van politieke signatuur.

Voor we de stad binnenreden, zagen we vooral rode aarde, door het hoge ijzergehalte in de bodem.

Eerst koffie gedronken en vervolgens hebben we de kathedraal bezocht met zijn wandschilderingen van Jose Maria Sert, een broer van de bouwer van het Miró Museum.

Overigens heeft José Maria Sert, de kathedraal tweemaal van wandschilderingen voorzien, omdat de kerk in de Burgeroorlog door brand was geteisterd.

In de kerk is een crypte, die pas in 1940 ontdekt is. De muren en pilaren hiervan zijn authentiek; de ramen zijn van heel dun albast.

De kathedraal is tevens basiliek, wat te zien is aan het paraplu-achtige Conopeum, ook wel Ombrellino genoemd, dat samen met de Tintinnabulum (een soort schelleboom) de onderscheidingsteken van een basiliek vormen.

De kerk heeft verder een prachtig antiek retabel net z.g. "Antic Retau Major" uit albast gemaakt in 1427 door Pere Oller.

Bij de kathedraal zagen we een standbeeld van een bisschop, gemaakt van repen roest- vrij staal of van aluminium.

Na de bezichtiging van de kathedraal hebben we het exterieur bekeken van de Romeinse tempel uit de 2e eeuw na Christus, op de Plaça de la Pietat. Tijdens de rondwandeling kwam de vraag wat een kanunnik is. Volgens Van Dale: een koor- dom- of kapittelheer, een wereldlijk r.k. geestelijke die deel uitmaakt van het kapittel van een kathedrale kerk (de bisschopskerk dus); reguliere kanunniken zijn kloosterlijk samenlevende kanunniken tegenover seculiere kanunniken.

Kanunnik is ook een spotnaam voor een welgedaan, kort en dik persoon, omdat dit in vroegere eeuwen geestelijken waren die er voor zorgden zelf niets te kort te komen, wat geld, macht en behuizing betreft. Zo woonden zij vaak in grote paleizen.

Ons tweede doel vandaag was de Basilica del Monasterio de S. Maria de Ripoll, door Abt Oliba gebouwd. Het is een van de mooiste Romaanse bouwwerken van Catalunya uit de elfde eeuw. De kerk is gebouwd met vijf schepen en een transept van 7 absiden in de vorm van een Latijns kruis. Ze heeft een klokkentoren.

Uit de 13e eeuw stamt het imposante portaal, met prachtig beeldhouwwerk.

De kloosterhof, met zijn dubbele zuilengalerij, is ook alleszins de moeite waard.

De bogen rusten op kapitelen, die gebeeldhouwd zijn door kunstenaars uit Arles.

Van Ripoll reden we toeristisch terug over S. Joan de las Abadesses met een brug uit de elfde eeuw, Colònia Llaudet, Castell Taillit della Rocca, Argelaguar, Besatù met 8 Romaanse kerkjes en brug, El Pla de l'Estany, Sereniya en Banyoles.

Onze laatste stop was in Porqueres, waar we het pure kerkje uit de 13e eeuw nog even bekeken hebben. Langs Girona en Pineda de Mar (een niet toeristisch plaatsje) terug naar Calella.

Een prachtige dag, met een schitterende natuur ook.

Vrijdag 2 mei 2003

Vandaag stond Montserrat op het programma, het bedevaartsoord van de Zwarte Madonna, de Moraneta.

Onderweg er naar toe, vertelde Clara allerlei wetenswaardigheden over Montserrat. Het gebergte in de buurt wordt ook wel "het gezaagde gebergte" genoemd en is 1236 meter hoog. We kwamen langs Esparraguera, waar passiespelen worden gehouden en in de verte zagen we Manresa liggen, waar de H. Ignatius van Loyola vandaan kwam, die in 1534 in Parijs de Jezuïetenorde stichtte.

Op verzoek van kluizenaars, die de stroom pelgrims in Montserrat niet meer konden behappen, hebben de Benedictijnen van Ripoll in 1025 het klooster gebouwd.

(Overigens is in het Belgische Namen ook een kapel aan de Moraneta toegewijd.)

Het complex werd in de 19e eeuw verwoest, maar in 1844 werd door de Benedictijnen de draad weer opgenomen en eind 19e eeuw werd het opnieuw gebouwd.

Om het houten beeld van de Moraneta te conserveren, werd het behandeld met lood- en plantenextracten, waardoor het zwart werd.

Het jongenskoor van de kerk, het Escolania, bestaat uit jongens van 9 tot en met 14 jaar. Ze krijgen behalve goed onderwijs, een gedegen muzikale opleiding. Ze verlaten het koor als hun stem breekt, maar gaan dan meestal wel verder in de muziek.

Na aankomst en de koffiepauze, ging ieder zijns weegs. De een ging naar het Museu de Montserrat, de ander naar de audiovisuele ruimte "Montserrat Portes Endins", waar beelden en geluid uitleg gaven over de activiteiten binnen het kloostercomplex van Montserrat .

Velen gingen ook in de rij staan om de Madonna te vereren en bijna iedereen was vóór 13.00 uur in de kerk, om het jongenskoor het Salve Regina en de Catalaanse Ode aan de Madonna te horen zingen. Prachtige stemmen.

Vóór het zingen van het jongenskoor vond er een huwelijksvoltrekking plaats tussen een Spanjaard en een Japanse. Haar getuige was gekleed in een prachtige kimono. Na de zang van het Escolania, hebben we gezamenlijk gegeten in het restaurant en daarna begonnen we om drie uur aan de terugweg, die deels ook nog toeristisch was. We begonnen erg steil met uitzicht op het lager gelegen plaatsje Monisterol de Montserrat. Via de C.58 gingen we naar Terrassa, een textielstad met 350.000 inwoners, waar nog drie pre-Romaanse kerkjes staan, die samen 10% vormen van het complex dat er vroeger stond. Begonnen in de Visigotische tijd, zijn de kerkjes van S. Pere, S. Miquel en S. Maria pre-Romaans. De S. Maria doet nog dienst als parochiekerk. De S. Miquel was een doopkapel, hoewel dit door de naamgeving wordt betwijfeld. Men denkt ook dat het misschien een mausoleum is geweest, want S. Miquel was immers een zielenweger. De S. Miquel lijkt op een Arabisch badhuis. De San Pere was vroeger een kapittelzaal.

De absiden van de kerk zijn 200 jaar ouder dan de schepen.

De gids die voor de bezichtiging was ingehuurd, ging zo op in haar werk, dat we haar aan de tijd moesten herinneren.

Na Terrassa ging het op de snelst mogelijke manier naar Calella.

's Avonds werd na het diner, uitvoerig afscheid genomen van onze onvolprezen gids Clara, met toespraakjes over en weer, een drankje, spelletjes en gezang. Sommigen bleven zelfs tot in de kleine uurtjes, ondanks het feit dat ze moesten pakken voor de thuisreis.

Zaterdag 3 mei 2003

Terwijl wij klaar zaten voor vertrek, troffen we op het vliegveld van Barcelona de groep o.l.v. Siem Ruster. die toen aan de reis begon. Even gelegenheid dus nog om wat gegevens uit te wisselen. In Brussel-Zaventem stond de bus voor ons gereed om ons weer naar Helmond te brengen.

Leo van Tilburg